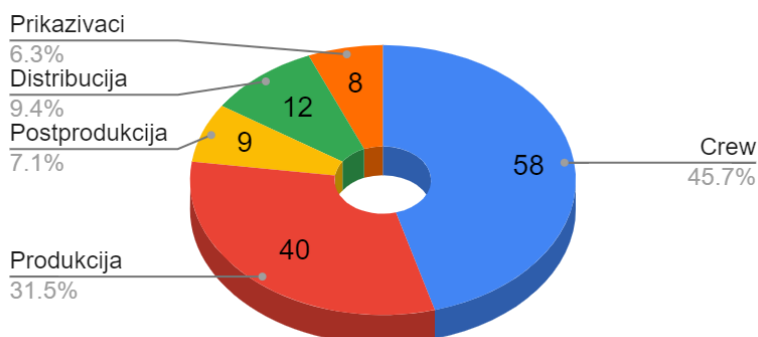

KAKVA POMOĆ TREBA FILMSKOJ INDUSTRIJI

REZULTATI ANKETE SRPSKE FILMSKE ASOCIJACIJE

Nije potrebno puno promišljanja da bi se zaključilo da je filmska industrija potpuno blokirana vanrednim stanjem i zdravstvenom opasnošću usled pandemije CoVid-19. Kao i turizam filmska industrija visoko je mobilna, zahteva javni prostor i veliki broj osoblja, a istovremeno ima sve veći međunarodni karakter. Da bismo ipak ustanovili preciznu zdravstvenu sliku sektora audiovizuelne produkcije sproveli smo anketu zajedno sa Filmskim centrom Srbije i Privrednom komorom Srbije i njome obuhvatili 130 firmi, od kojih 25 članova SFA, koje su bili ljubazni da u kratkom roku podele sa nama stanje u svojim firmama i na taj način dobijemo vrlo jasnu sliku ekonomskih poteškoća za koje je potrebna brza reakcija države.

Odgovori na pitanja reflektuju mišljenje 53% firmi i 47% preduzetnika, među kojima najviše scenografa i produkcijskog osoblja. Anketa je obuhvatila 40 firmi iz produkcije, ali i 12 distributera i 8 prikazivača čime smo dobili celokupni uvid u stanje u sektoru. Rezultati koji slede samo su barometar trenutnog stanja, ali dovoljno jasan prikaz da bi se usmerila adekvatna pomoć.

Struktura ankeriranih firmi

DIREKTNI GUBICI U MARTU I OČEKIVANJA ZA NAREDNA 3 MESECA

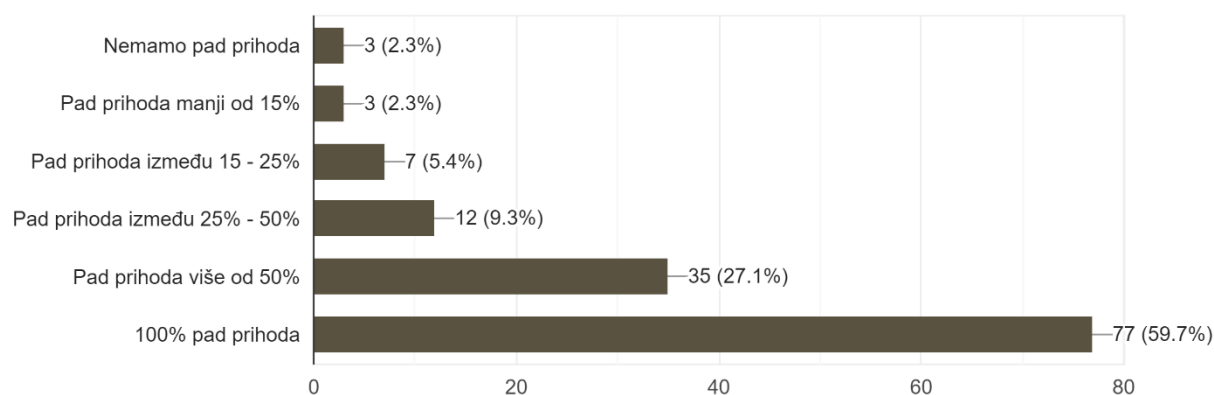
Za veliku većinu od **73% anketiranih firmi otkazani su svi poslovi čime je procenjeni gubitak samo anketiranih firmi za obustavu rada tokom 3 nedelje u martu mesecu procenjen na 9,6 miliona evra, od čega nešto više od polovine 4,9 miliona evra su gubici 20 anketiranih firmi u oblasti distribucije i prikazivaštva.** U realnosti ova cifra je barem 3-4 puta veća ako uzmemo ceo sektor van anketiranog uzorka.

Svega nešto **malo više od 20% firmi odgovorilo je da su zadržali posao u istom obimu i da organizuju posao od kuće ili na daljinu** – ovo se odnosi na post-produkciju, produkciju animiranog sadržaja, pripreme projekata planiranih za snimanje na leto, priprema projekata za konkurse i sl.

Milionski gubici nastavljaju da se ređaju jer **u narednom periodu april-jun 60% firmi očekuje da će biti bez ikakvih prihoda, dok još 27% njih očekuje da će im pad prihoda biti veći od 50%**. Svega mali procenat, oko 4% nemaju pad prihoda, ili je on veoma mali i te firme uglavnom su u domenu postprodukcije i vizuelnih efekata čiji glavni izazov je organizacija posla na daljinu i pristup kvalitetnoj IT infrastrukturi kako bi količina podataka i obrada materijala mogla nesmetano da se odvija.

3. Koliki pad prihoda očekujete u naredna 3 meseca (april-jun)?

129 responses

ŠTA RADI SVET, A ŠTA RADIMO MI?

Pregledali smo šta su druge zemlje već do sada uvele i pored Nemačkog federalnog fonda sa 15 milijardi evra pomoći specifično namenjenog firmama u produkciji i prikazivaštvu, teško da se Srbija može takmičiti sa merama kao što su pokrivanje dvonedeljne plate za frilensere, uvedeno u Velikoj Britaniji i SAD, ili nadomešćivanje izgubljenog profita za period april-jun svim firmama u oblasti kulture za šta je Švedska obezbedila 45 miliona evra. Čak se i Netflix priključio sa 100 miliona dolara koji će kroz profesionalne unije i produkcijske centre u kojima ovaj gigant funkcioniše biti ditribuirane članovima ekipa koji su sprečeni da rade i time lišeni osnovnog prihoda. U većini zemalja, zavisno od njihove ekonomske snage, ali i jačine sindikata uvedene su različite mere koje se sve svode na: odloženo plaćanje poreskih obaveza, smanjenje poreskih stopa, lakši pristup bankarskim kreditima sa državnim garancijama i posebni podsticaji za firme koje su u značajnoj meri pogođene krizom.

U Srbiji za sada nema mera koje su specifično usmerene na pojedinačne sektore. Narodna banka Srbije je uvela moratorijum na otplatu kredita, dok je Ministarstvo finansija donelo Uredbu radi ublažavanja efekata krize koja se u najvećoj meri odnosi na poreske obveznike koji su ušli u reprogram poreskih kredita. Ministarstvo rada je takođe propisalo da u slučaju smanjenja obima rada, zaposleni ima pravo na naknadu zarade u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu, a

najmanje u visini 60% prosečne zarade zaposlenog u prethodnih 12 meseci, s tim da ne može biti manja od minimalne zarade.

U okruženju vidimo da su zemlje već pokrenule apele, radne grupe i udruženim snagama lobiraju za ekonomske mere usmerene ka filmskom sektoru. Severna Makedonija je među prvima obezbedila hitne grantove za 27 projekata u završnoj fazi produkcije i formirala radno telo koje će raditi na uspostavljanju pravila za distribuciju dalje pomoći.

Najveći izazov sa kojim se naše firme suočavaju (44% slučajeva) bez sumnje su isplate punih iznosa plata, poreza i doprinosa u uslovima potpune obustave rada i nemogućnost organizacije posla na daljinu, te izostanka prihoda. Dok za deo paušalaca postoji opcija zamrzavanja firmi, za one koji nastavljaju da rade u malom obimu, ili potražuju zaostale honorare odlaganje ili umanjjenje plaćanja poreza je označeno kao vodeća poželjna mera.

Drugi po veličini izazov, za 17% firmi, je naplata potraživanja za završene poslove iz prethodnog perioda. 15% firmi kao izazov navodi organizovanje rada od kuće i održavanje procesa rada na započetim projektima. Zanimljivo je reći da samo mali broj njih, oko 3%, vide otplatu kredita kao problem, što govori o maloj zaduženosti sektora, dok nešto veći broj, oko 5,6%, ima problem plaćanja troškova zakupa i poslovnog prostora.

KOJE MERE SU POTREBNE FILMSKOJ INDUSTRIJI U SRBIJI

Razmatrajući između najprisutnijih modela mera dve trećine anketiranih se izjasnilo da poresko rasterećenje na stalnozaposlene bi najdirektnije pomoglo firmama, odnosno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa za one registrovane kao paušalce.

18% anketiranih firmi smatra da bi beskamatnim kreditima sa grejs periodom pomogli da prebrode datu situaciju.

Firme su takodje poslale snažan apel ka Filmskom centru Srbije i Ministarstvu kulture, da moraju održati sve planirane konkurse kako bi firme, pogotovo one isključivo fokusirane na autorsku produkciju, nastavile sa radom, ali isto tako 8% njih smatra da bi država trebala da pojača javne nabavke, bilo kroz stimulisanje TV stanica sa nacionalnom frekvencijom da otkupljuju gotove programe iz kataloga firmi, ili kroz naručivanje digitalne produkciju drugih kulturnih sadržaja (pozorišta, koncerata itd).

Velika većina predstavnika industrije (67%) složila se da bi u ovom trenutku pozitivan uticaj na njihovu firmu imalo odlaganje primene novina zakona o dohotku građana, odnosno odlaganje primene testa samostalnosti do kraja godine, što smo videli da je odložila i Britanija.

Švedska	<ul style="list-style-type: none"> • Plaćanje poreskih obaveza za period od tri meseca se može odložiti do 12 meseci – ova mera se odnosi na PDV i poreze i doprinose na zarade;
Španija	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje poreza za mala preduzeća do 6 meseci; • Kamata se ne obračunava tokom prva tri meseca odlaganja; • Prestanak važenja rokova sadržanih u procesnim propisima;
Turska	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje poreza za sektore maloprodaje i transporta do 6 meseci; • PDV na domaći avioprevoz smanjen je sa 18% na 1%;
Velika Britanija	<ul style="list-style-type: none"> • Ukidanje poreza na imovinu za pravna lica na 12 meseci i to za sector maloprodaje, turizma i industriju zabave; • Odloženo plaćanje PDV-a;
Austrija	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje akontacionih poreskih obaveza; • Suspendovano plaćanje PDV-a do 30. juna;
Francuska	<ul style="list-style-type: none"> • Obustava plaćanja određenih poreza (doprinosa za socijalno osiguranje, porezi koji se plaćaju na kratkoročne angažmane, itd); • Formiranje Fonda solidarnosti za kompanije pogođene krizom;
Italija	<ul style="list-style-type: none"> • Produženje roka za plaćanje određenih poreza do kraja maja; • Poreske olakšice za kompanije koje imaju pad prihoda od 25% ili više; • 50% poreskog kredita za troškove sanacije;
Švajcarska	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje PDV-a do kraja 2020. godine; • Paket podrške za kompanije;
Hrvatska	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje poreza do 6 meseci (3+3);
Bosna i Hercegovina	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje poreza na dobit do kraja aprila;
Bugarska	<ul style="list-style-type: none"> • Produženje rokova za podnošenje poreskih prijava i plaćanje poreza;
Rumunija	<ul style="list-style-type: none"> • Produženje rokova za godišnje poreze; • Ubrzanje procesa povrata PDV-a;
Mađarska	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje; • Poslodavac nije obavezan da plaća svoj deo doprinosa za socijalno osiguranje za period od marta do juna; • Doprinosi za socijalno osiguranje koji padaju na teret zaposlenog su značajno smanjeni;
Nemačka	<ul style="list-style-type: none"> • Odloženo plaćanje poreza (od slučaja do slučaja); • Smanjenje poreske osnovice poreza na promet; • Podrška kompanijama koje su u značajnoj meri pogođene krizom;
Grčka	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje PDV-a (sa 24% na 6%) na robu koja služi za suzbijanje pandemije; • Obustava plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje do kraja juna;